

?La terra no es ven

L'article lamenta que el nou POUM de les Masies de Voltregà, publicat recentment, preveu aproximadament que 23,7 hectàrees de sòl rústic o amb aprofitaments agraris -equivalents a uns 26 camps de futbol- esdevenen urbanitzables | «Consolida el poble dormitori de xalets, amb alta despesa energètica i hídrica»

El pujol del Despujol, en segon terme, amb els camps que seran urbanitzats al davant | Gerard Serrat Panadero

El passat 28 de març la Comissió Territorial d'Urbanisme de la Catalunya Central va publicar definitivament el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) de l'Ajuntament de les Masies de Voltregà al Registre de Planejament Urbanístic de Catalunya (RPUC). La data és curiosa perquè és justament dos mesos abans de les eleccions municipals (28 de maig d'enguany) i coincideix amb el possible termini d'impugnacions al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Ontològicament, l'urbanisme és una matèria legal opaca i feixuga, però pel contrari és una de les pedres angulars de l'ens local, sent-ne una competència pròpia (Art. 25.2.a de la LRBRL, 7/1985).

El POUM és l'instrument legal i mínim pel desenvolupament urbanístic dels municipis. La poca transparència que hi ha envers els ciutadans arreu de Catalunya en aquesta matèria fa pensar que precisament és perquè el legislador no vol que el poble tingui massa potestat de decisió i que qui acabi decidint com distribuir-se el territori siguin les quatre empreses o promotores potents i l'alcalde o alcaldessa de torn pressionat per aquestes. Per què es parla de poca transparència? L'ajuntament durant aquests mesos no ha avisat a la pàgina web que s'havia publicat definitivament, i generalment no es coneixen els mecanismes ni els portals per accedir-hi. L'ètica del disseny en aquests casos esdevé imperativa i és una tasca pendent que hem d'exigir.

En el cas de les Masies de Voltregà, aquest cas és evident. En una anàlisi elaborada del POUM, concretament a través dels plànols d'ordenació i la seva normativa, junt amb el visor SIGPAC (Sistema d'Informació Geogràfica de Parcel·les Agrícoles), s'ha comprovat quin és el sòl rústic o amb aprofitaments agraris que esdevé urbanitzable i els resultats són desoladors: aproximadament 23,7 ha (equivalent a uns 26 camps de futbol). Per exemple, es pot destacar el sector que envolta bona part del bosc de la Casa Forta del Despujol, al costat de l'antiga C-17 (amb una extensió de 5,88 ha), el camp que hi ha a l'entrada de Vinyoles (1,82 ha), els camps que hi ha al costat de l'entrada de Sant Hipòlit i davant la fàbrica de Monells (4,63 ha), o l'ampliació del polígon industrial de Torruella (1,63 ha), tocant al revolt del riu Ter, entre molts d'altres.

Però bé, què suposa tot això? Consolida el model salvatge neocapitalista: un model de territori que prioritza la construcció cap enfora el nucli urbà i un model de mobilitat centrat en el vehicle motor. Consolida el poble dormitori de xalets, amb alta despesa energètica i hídrica. Consolida un model de comerç basat en grans centres comercials i buida el petit comerç local. Consolida un increment demogràfic: si l'any 2022 a Masies de Voltregà hi havia uns 3.133 habitants, segons l'Idescat, la dotació feta de sòl urbanístic preveu un creixement d'entre 350 a 400 habitatges, el que suposa un augment (tenint en compte la grandària mitjana de la llar, que l'Idescat estableix en 2,5) d'entre 875 habitants a 1.600 habitants (si comptem una mitjana de quatre persones per habitatge). És a dir, es passa de 3.113 habitants a més de 4.700: el que suposa un increment de la població de més del 51,39%. Consolida la destrucció del paisatge que ens envolta i damnifica la producció del pagès, que cada cop es veu privat d'uns recursos que són escassos i essencials per a la producció alimentària: la terra i l'aigua.

Ara, no tot acaba aquí. El passat 15 de setembre, en un ple extraordinari, l'Ajuntament de Masies va aprovar el POUM definitivament. Pocs dies després, el 13 d'octubre, s'aprovava per unanimitat la moció «Per una plana viva! Pel compliment de la llei dels espais agraris. Cap a un planejament urbanístic sostenible». En el quart punt, l'ajuntament es comprometia a «encaminar les polítiques municipals i els nous plans d'ordenació urbanística (POUM), en la mesura del possible, cap a la preservació dels espais naturals i agraris, per no agreujar-ne la fragmentació. Treballarem per adoptar una visió de conjunt territorial, bo i entenent que és imprescindible treballar en col·laboració amb els altres consistoris. Així mateix, prioritzarem la utilització de tots els espais ja construïts, ja sigui per a usos residencials, industrials o comercials, abans que la planificació d'urbanització de nous espais. També pel que fa a nous projectes d'infraestructures energètiques, prioritzarem els espais ja construïts, fent bo el principi de cautela, a fi de potenciar la sobirania alimentària com a repte de país» i a «elaborar un mapa de sòls a nivell municipal, que tingui com a finalitat la identificació dels espais d'alt valor agrari i l'establiment d'un sistema d'informació, catalogació i monitorització d'aquests espais».

Les mocions tenen un valor declaratiu de l'opinió de l'Ajuntament. Ara, és d'un cinisme significatiu aprovar uns dies abans un POUM que era el contrari del que buscava l'aprovació de la moció de la Plataforma Per una plana viva! De què serveix una declaració d'intencions, entesa com un compromís ètic i polític, si després no es compleix? De res, està clar. I em demano: qui ha demanat als veïns i veïnes de les Masies de Voltregà si volien que el seu poble creixés un 50%? Quins són els objectius que motiven aquesta reconsideració dels sòls? Qui n'ha informat de les seves conseqüències? Ningú. I ningú ha de tenir la llibertat d'imposar unidireccionalment el nostre futur ni el del territori pels interessos d'uns pocs. No ho permetrem.